

Utvärdering palliativ vård i livets slutskede

Om utvärderingen

- Utifrån rekommendationerna i Socialstyrelsens nationella kunskapsstöd för god palliativ vård i livets slutskede från 2013.
- Arbetet har bedrivits av en arbetsgrupp bestående av utredare på Socialstyrelsen och externa experter.
- Arbetsgruppen har samverkat med svenska palliativregistret.

Om utvärderingen

Den palliativa vården är till för att möta behov hos den enskilda människan (patienten) och hos närstående när sjukdom eller ålder gör att livet går mot sitt slut.

- Allmän palliativ vård
- Specialiserad palliativ vård
- I Sverige avlider drygt 90 000 personer årligen och mellan 70 000 och 75 000 bedöms ha behov av palliativ vård.
- Av antalet avlidna personer är mindre än 1 procent barn och ungdomar under 18 år.

Om utvärderingen

- Förbättringsområden inom såväl landstingen och regionerna som kommunerna
- kunskapsstödet kompletterat med det nationella vårdprogrammet ska utgöra en gemensam grund för en god palliativ vård i livets slutskede.
- Det är viktigt att landstingen och kommunerna har en gemensam syn på processen för en god palliativ vård och omsorg
  - underlättar planering
  - ansvarsfördelning
  - skapar förutsättningar för god samverkan mellan olika aktörer.

Om utvärderingen

Uppgifter har hämtats från följande av Socialstyrelsens register:

- patientregistret
- dödsorsaksregistret.

Socialstyrelsen har genomfört sex enkätundersökningar:

- landstings- och regionledning
- kommuner och stadsdelar
- primärvården
- specialiserade palliativa verksamheter
- ett urval av sjukhusens kliniker eller motsvarande
- barn- och ungdomskliniker.

Indikatorer

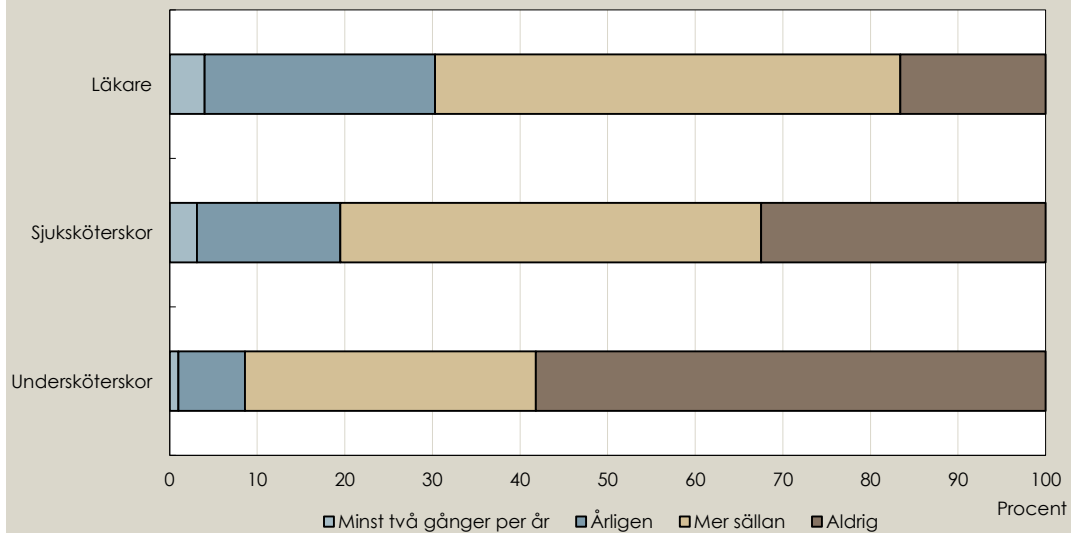
Indikator A	Munhälsobedömning under sista levnadsveckan
Indikator B1	Smärtskattning under sista levnadsveckan
Indikator B2	Symtomskattning under sista levnadsveckan
Indikator C	Vidbehovsordination av opioid mot smärta
Indikator D	Vidbehovsordination av ångestdämpande läkemedel
Indikator E	Utan förekomst av trycksår
Indikator F	Brytpunktssamtal
Indikator G	Två eller flera inskrivningar i slutenvård de sista 30 dagarna i livet
Indikator H	Rapportering till svenska palliativregistret

Fortbildung

Fortbildning till personal – primärvård

Diagram 4.1 Fortbildning till personal – primärvård

Andel personal inom primärvård som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits fortbildning (år 2013–2015).

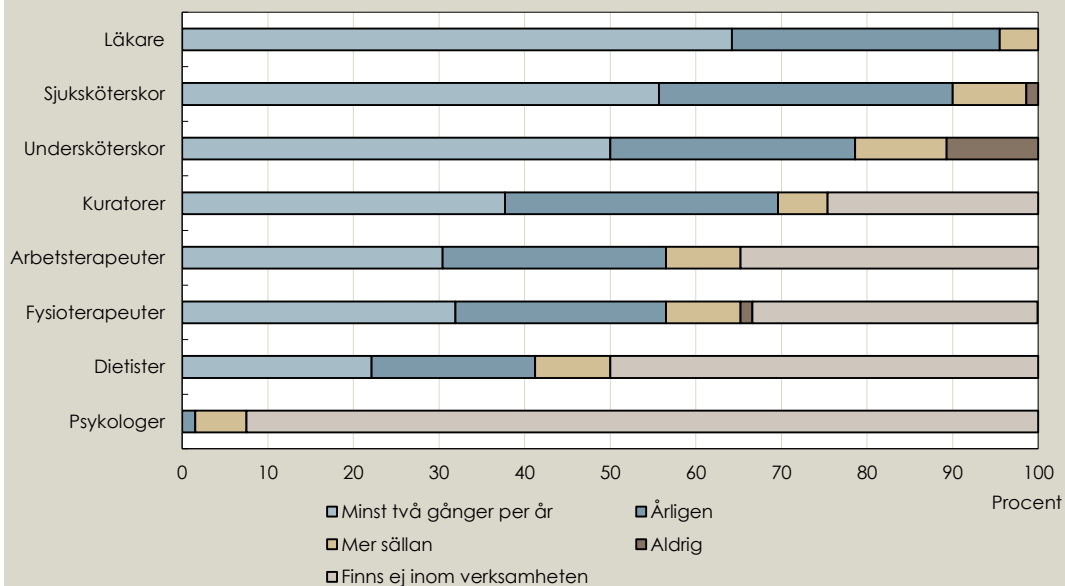
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Fortbildning till personal – specialiserad palliativ vård

Diagram 4.3 Fortbildning till personal – specialiserad palliativ vård

Andel personal inom specialiserad palliativ vård som erbjudits fortbildning (år 2013–2015).

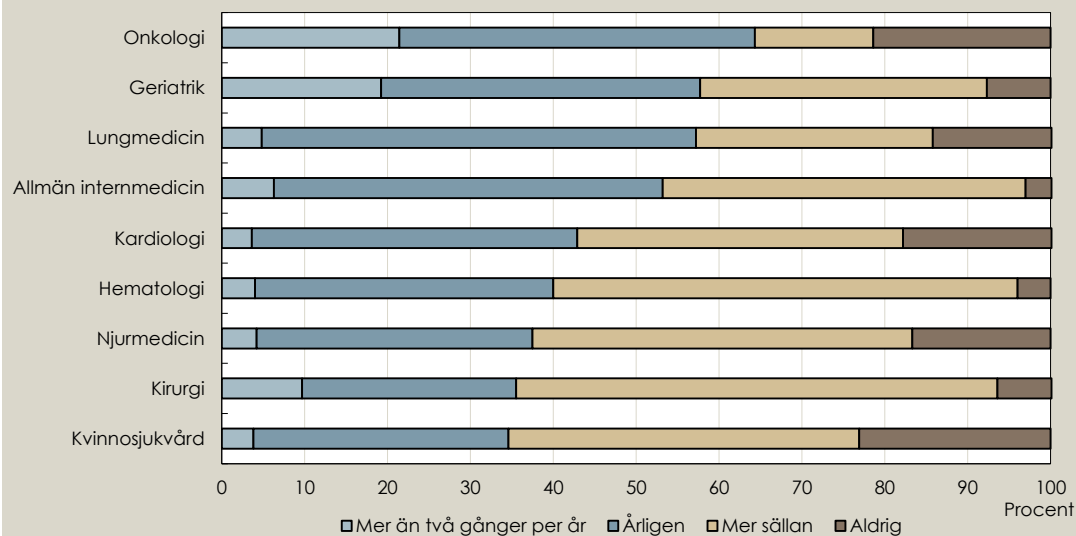

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Fortbildning till personal – läkare vid sjukhuskliniker

Diagram 4.5 Fortbildning till personal – sjukhuskliniker

Andel läkare vid sjukhuskliniker eller motsvarande som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits fortbildning (år 2013–2015).

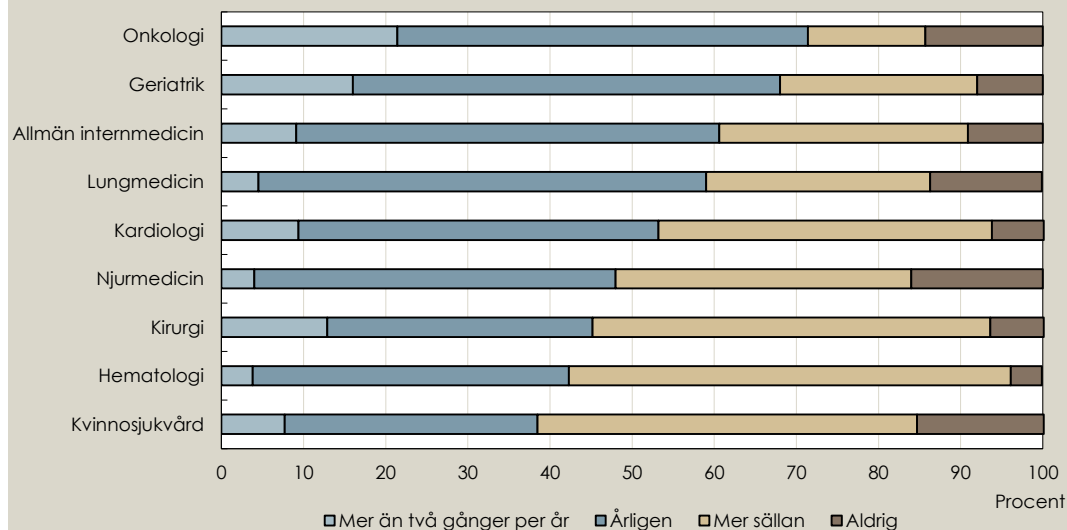

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Fortbildning till personal – sjuksköterskor vid sjukhuskliniker

Diagram 4.6 Fortbildning till personal – sjukhuskliniker

Andel sjuksköterskor vid sjukhuskliniker eller motsvarande som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits fortbildning (år 2013–2015).

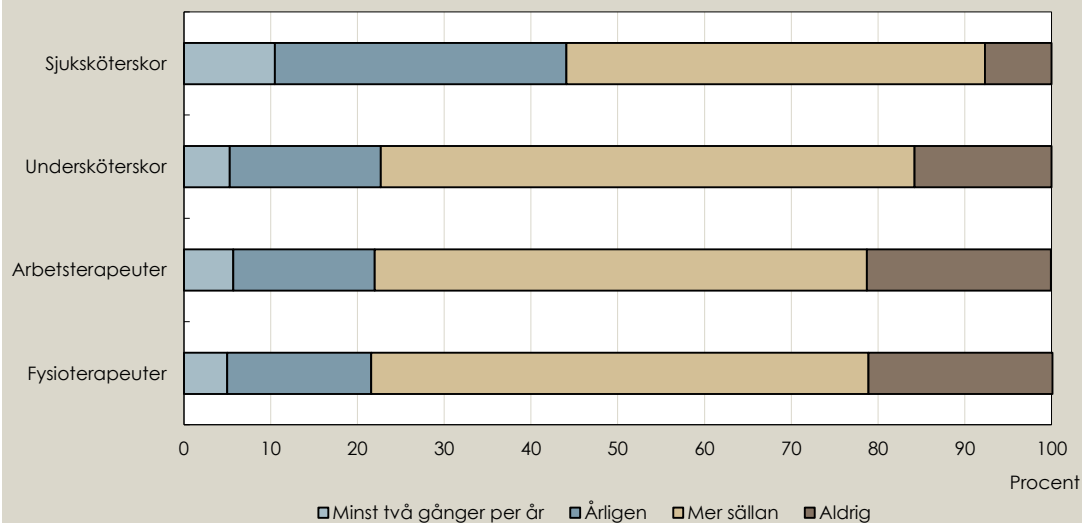

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Fortbildning till personal – kommun

Diagram 4.8 Fortbildning till personal – kommun

Andel vårdpersonal inom särskilt boende i kommunen/stadsdelen som erbjudits fortbildning i palliativ vård i livets slutskede (år 2013–2015).

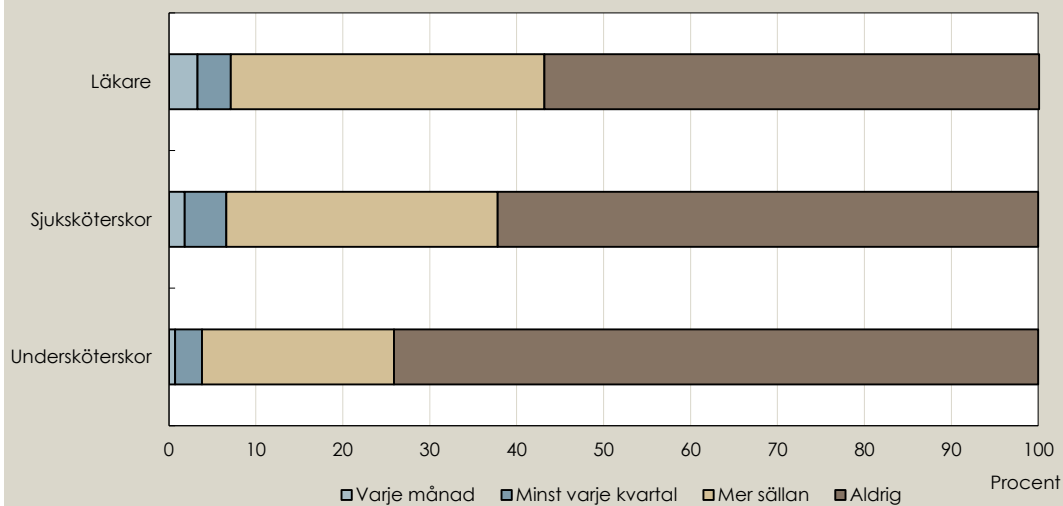
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Handledning

Handledning till personal – primärvård

Diagram 5.1 Handledning till personal – primärvård

Andel personal inom primärvård som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits handledning, år 2015.

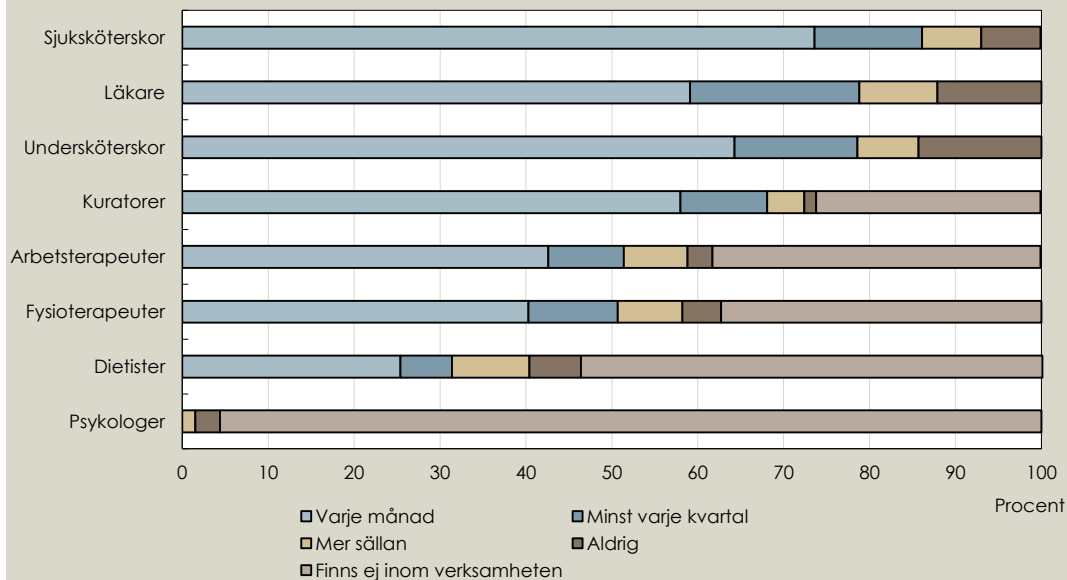

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Handledning till personal – specialiserad palliativ vård

Diagram 5.2 Handledning till personal – specialiserad palliativ vård

Andel personal inom specialiserad palliativ vård som erbjudits handledning, år 2015.

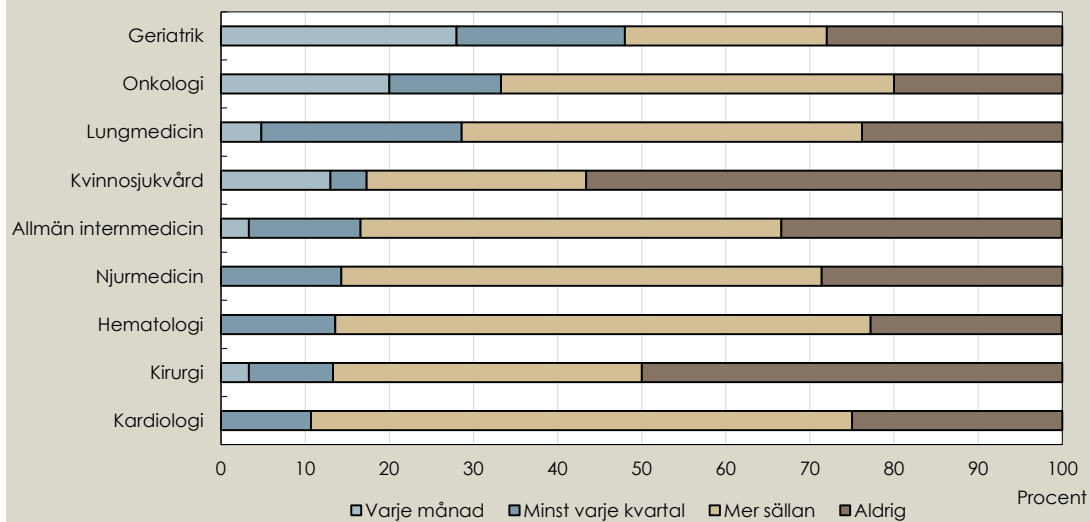

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Handledning till personal – läkare vid sjukhuskliniker

Diagram 5.4 Handledning till personal – sjukhuskliniker

Andel läkare vid sjukhuskliniker eller motsvarande som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits handledning, år 2015.

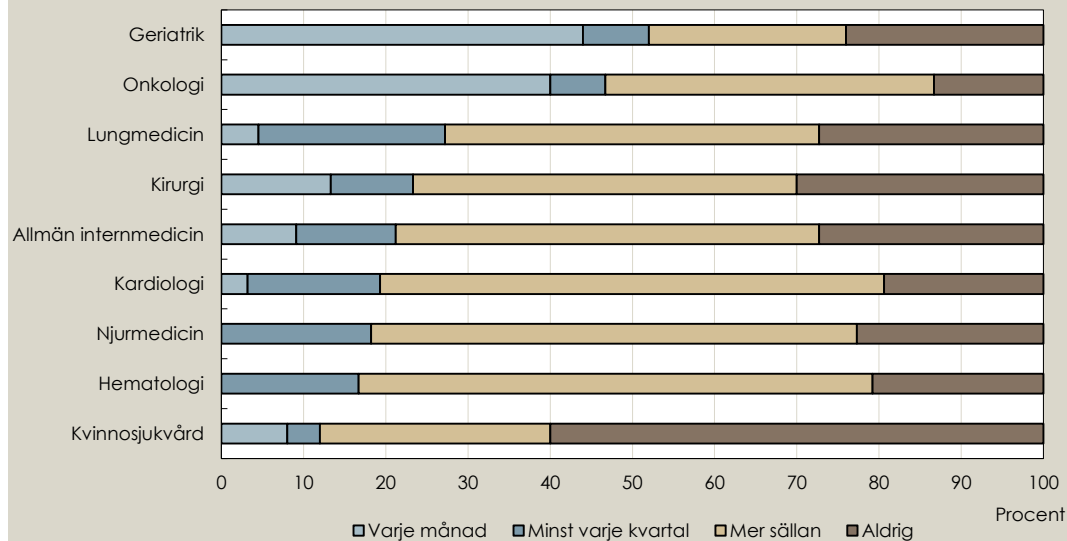
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Handledning till personal – sjuksköterskor vid sjukhuskliniker

Diagram 5.5 Handledning till personal – sjukhuskliniker

Andel sjuksköterskor vid sjukhuskliniker eller motsvarande som arbetar med palliativ vård i livets slutskede som erbjudits handledning, år 2015.

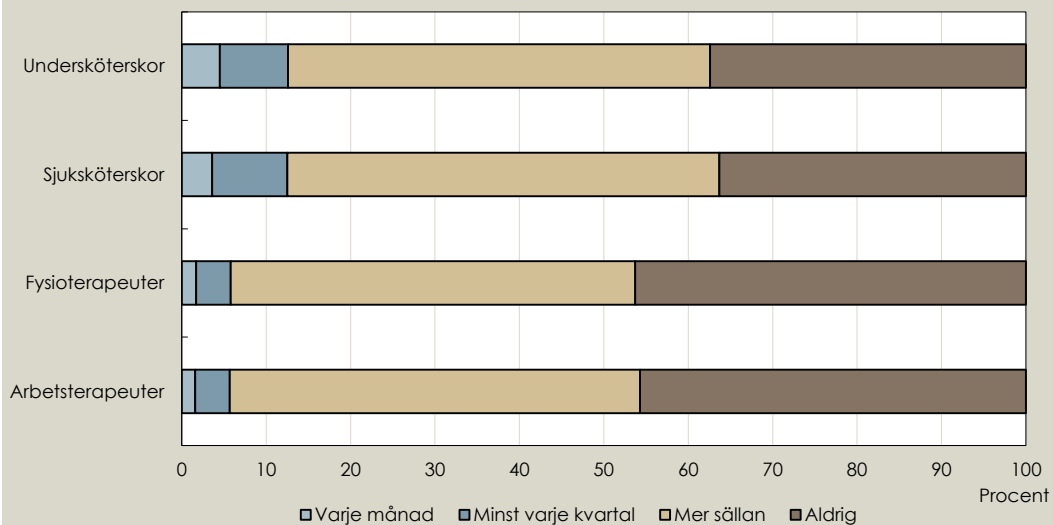

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Handledning till personal – kommun

Diagram 5.7 Handledning till personal – kommun

Andel vårdpersonal inom särskilt boende i kommunen/stadsdelen som erbjudits handledning i palliativ vård i livets slutskede, år 2015.

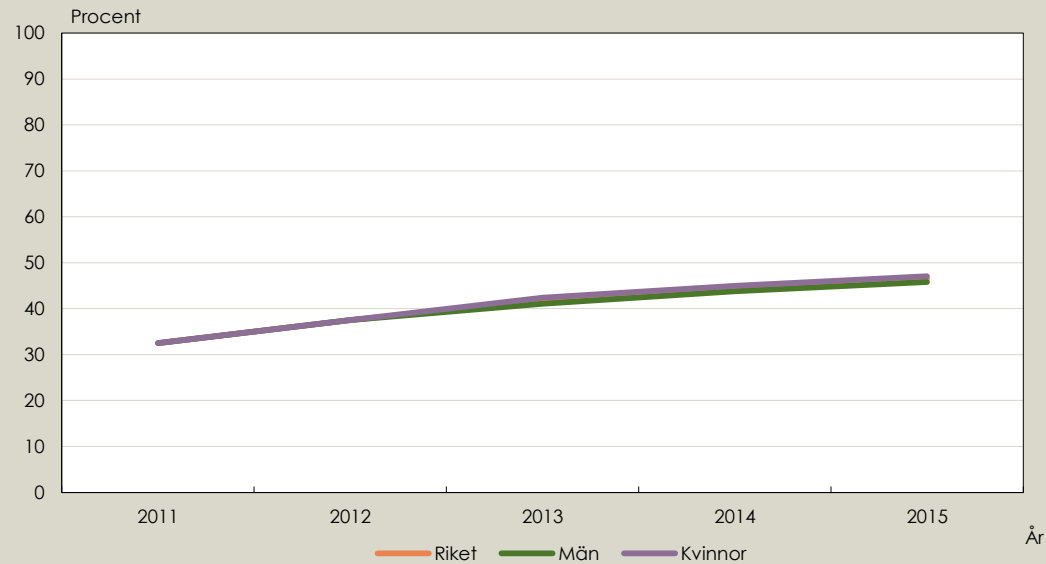
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Munhälsobedömning under sista levnadsveckan (indikator A)

Munhälsobedömning under sista levnadsveckan – tidstrend

Diagram A1 Munhälsobedömning under sista levnadsveckan

Andel patienter som genomgått en dokumenterad munhälsobedömning under sista levnadsveckan.

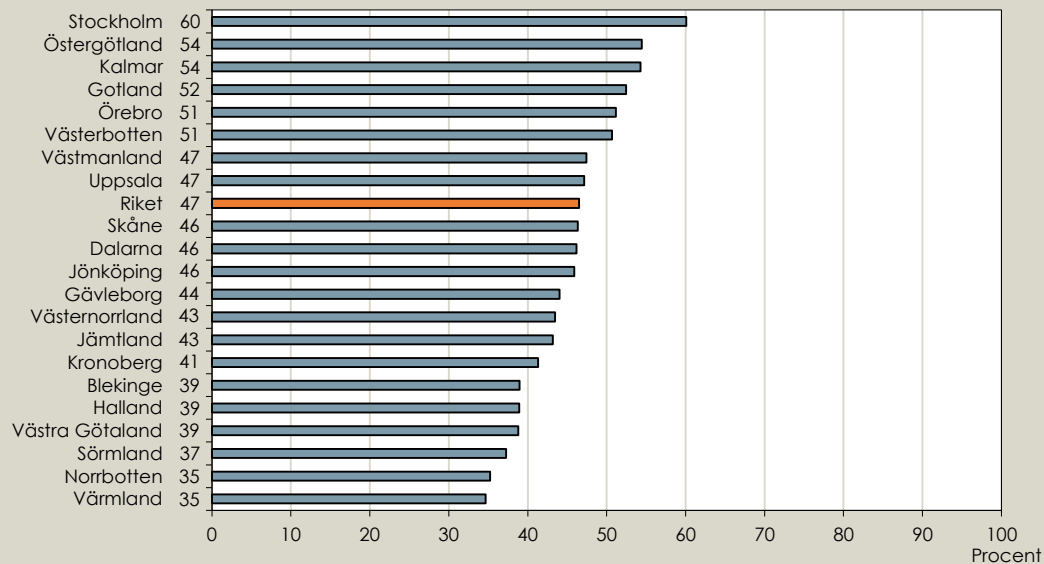

Källa: Svenska palliativregistret.

Munhälsobedömning under sista levnadsveckan

Diagram A2 Munhälsobedömning under sista levnadsveckan

Andel patienter som genomgått en dokumenterad munhälsobedömning under sista levnadsveckan, år 2015.

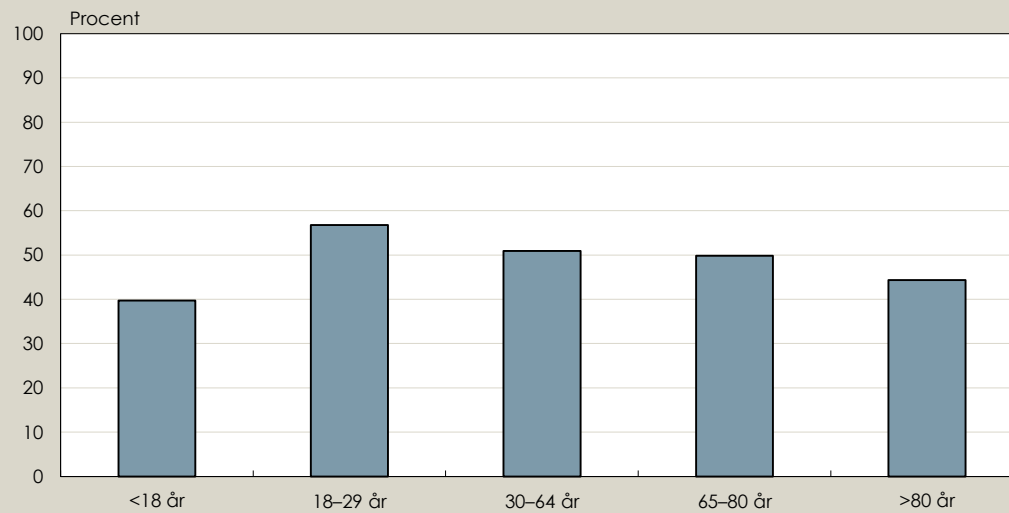

Källa: Svenska palliativregistret.

Munhälsobedömning under sista levnadsveckan – uppdelat på åldersgrupp

Diagram A4 Munhälsobedömning under sista levnadsveckan

Andel patienter som genomgått en dokumenterad munhälsobedömning under sista levnadsveckan, uppdelat på åldersgrupp, år 2015.

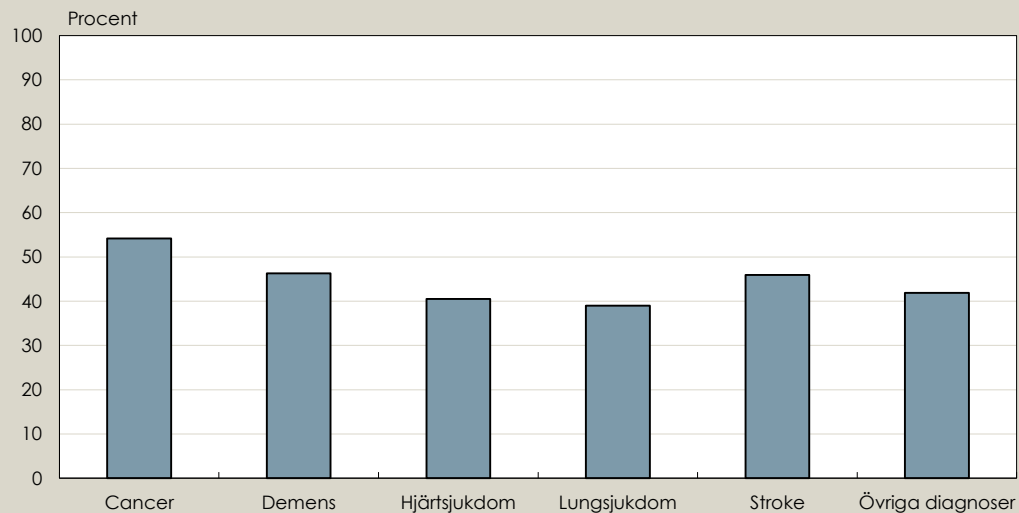

Källa: Svenska palliativregistret.

Munhälsobedömning under sista levnadsveckan – uppdelat på diagnosgrupp

Diagram A5 Munhälsobedömning under sista levnadsveckan

Andel patienter som genomgått en dokumenterad munhälsobedömning under sista levnadsveckan, uppdelat på diagnosgrupp, år 2015.

Källa: Svenska palliativregistret.

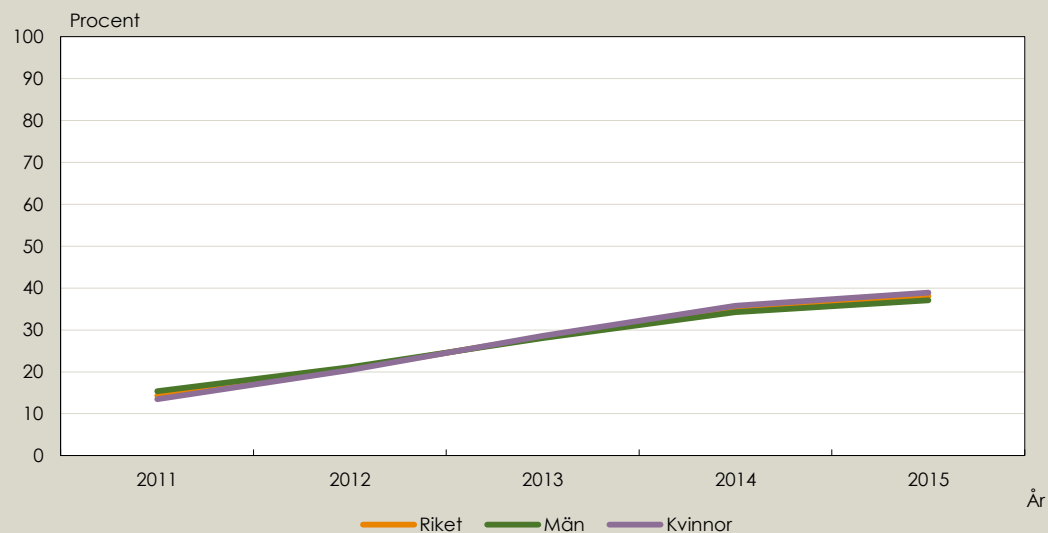
Smärtskattning under sista levnadsveckan (indikator B1)

Smärtskattning under sista levnadsveckan – tidstrend

Diagram B1.1 Smärtskattning under sista levnadsveckan

Andel patienter vars smärta skattats med validerat smärtskattningsinstrument sista levnadsveckan.

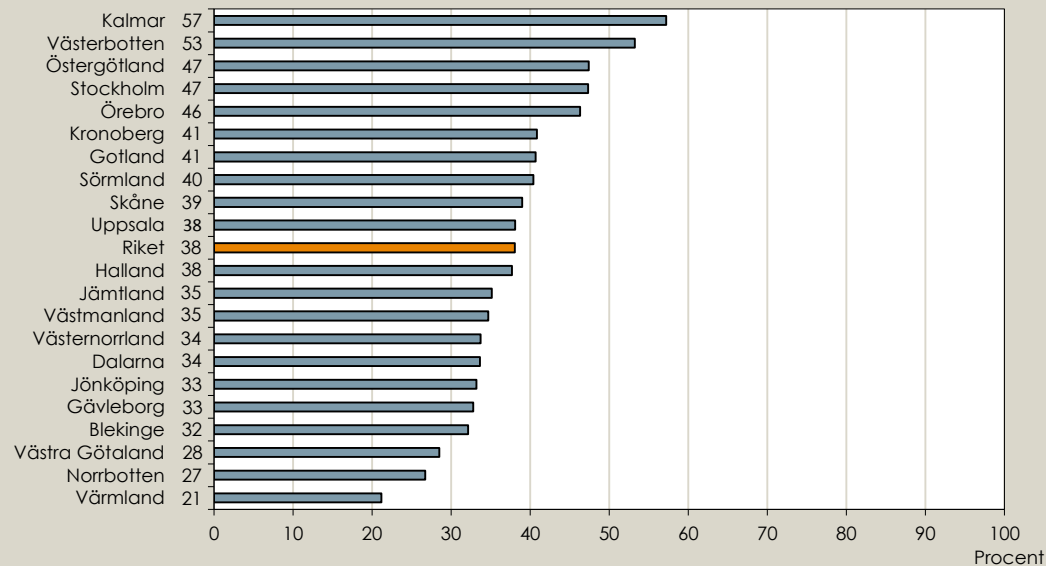

Källa: Svenska palliativregistret.

Smärtskattning under sista levnadsveckan

Diagram B1.2 Smärtskattning under sista levnadsveckan

Andel patienter vars smärta skattats med validerat smärtskattningsinstrument sista levnadsveckan, år 2015.

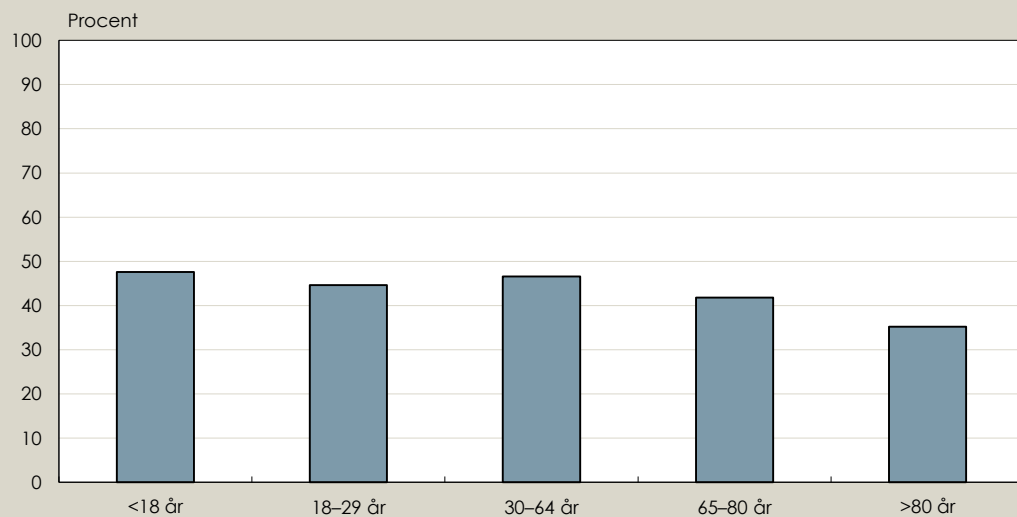

Källa: Svenska palliativregistret.

Smärtskattning under sista levnadsveckan – uppdelat på åldersgrupp

Diagram B1.4 Smärtskattning under sista levnadsveckan

Andel patienter vars smärta skattats med validerat smärtskattningsinstrument sista levnadsveckan, uppdelat på åldersgrupp, år 2015.

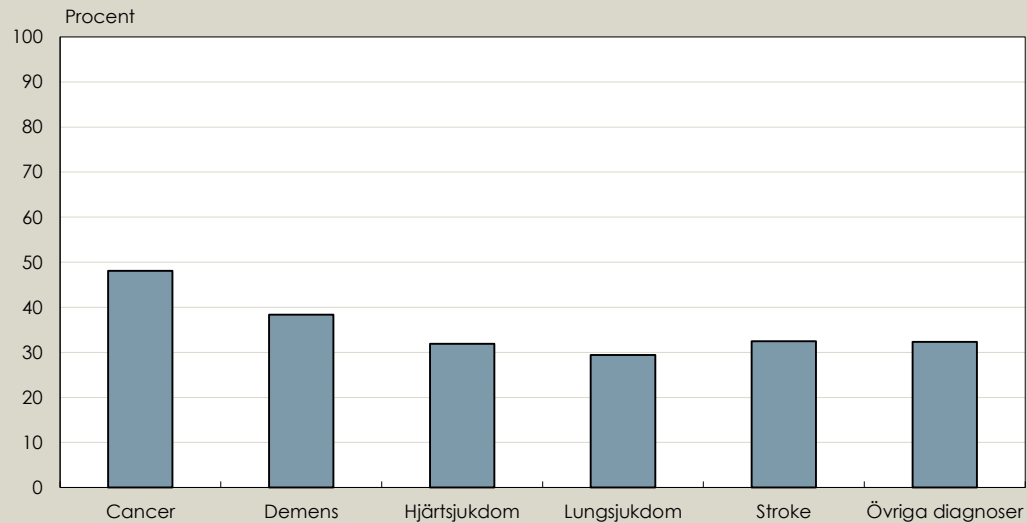

Källa: Svenska palliativregistret.

Smärtskattning under sista levnadsveckan – uppdelat på diagnosgrupp

Diagram B1.5 Smärtskattning under sista levnadsveckan

Andel patienter vars smärta skattats med validerat smärtskattningsinstrument sista levnadsveckan, uppdelat på diagnosgrupp, år 2015.

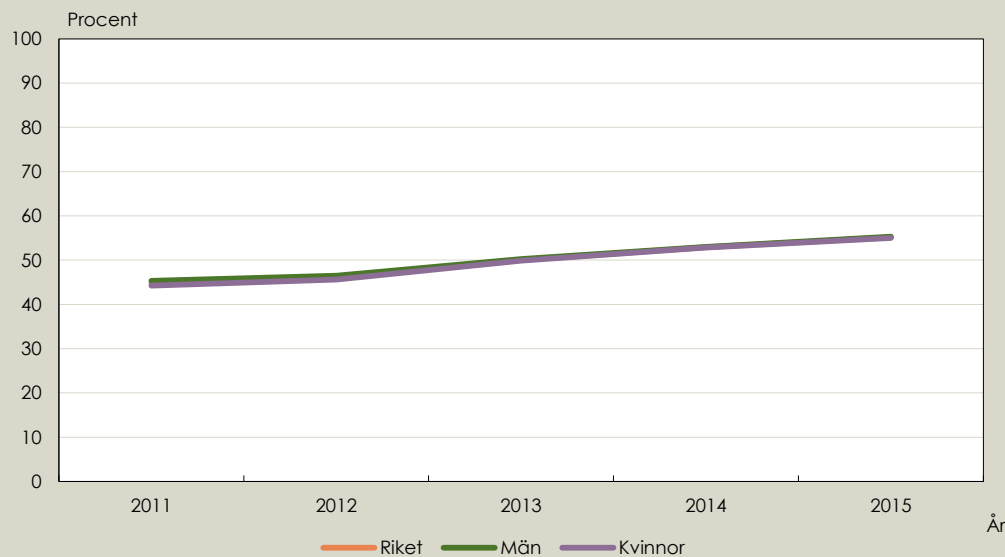
Källa: Svenska palliativregistret.

Brytpunktssamtal (indikator F)

Brytpunktssamtal – tidstrend

Diagram F1 Brytpunktssamtal

Andel patienter i livets slutskede där brytpunktssamtal genomfördes.

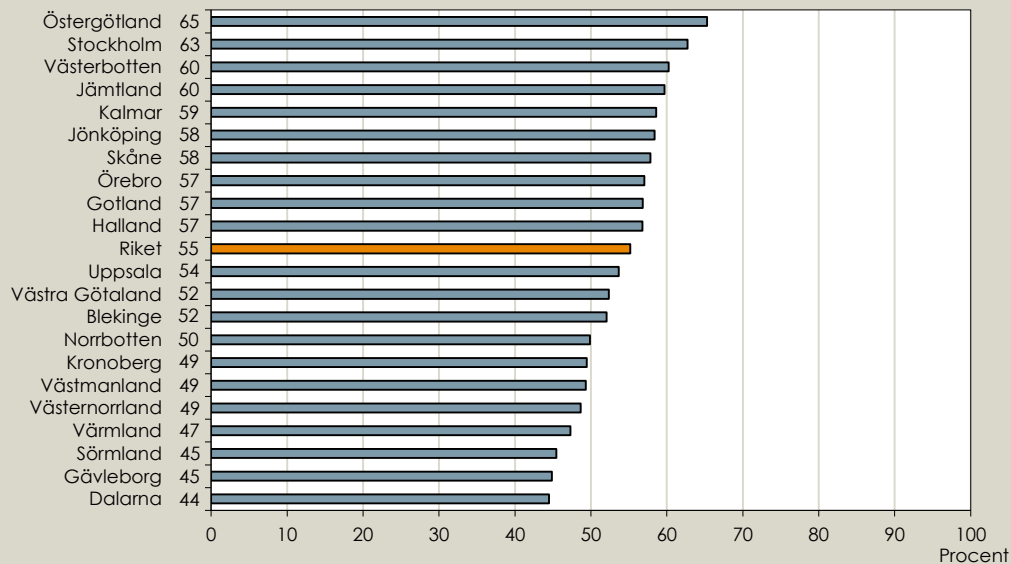

Källa: Svenska palliativregistret.

Brytpunktssamtal

Diagram F2 Brytpunktssamtal

Andel patienter i livets slutskede där brytpunktssamtal genomfördes, år 2015.

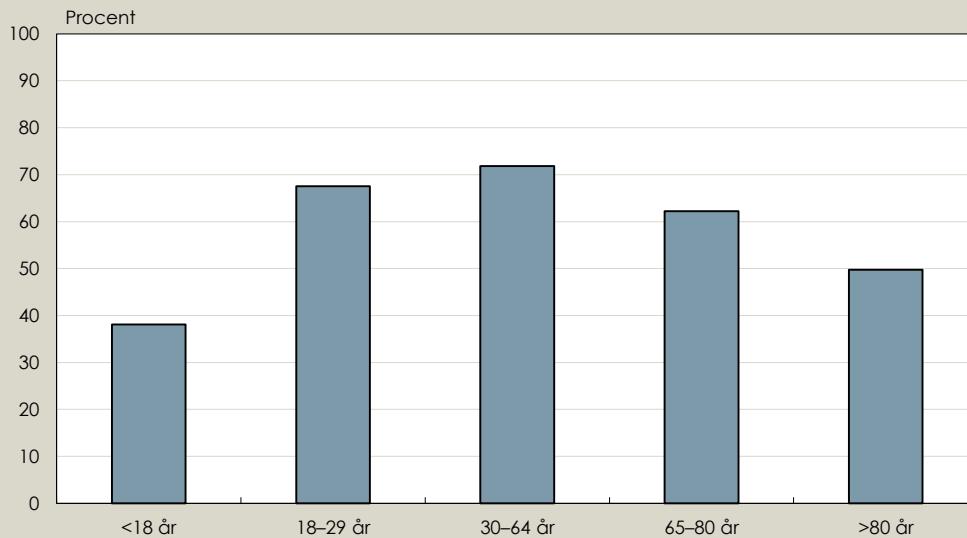

Källa: Svenska palliativregistret.

Brytpunktssamtal uppdelat på åldersgrupp

Diagram F4 Brytpunktssamtal

Andel patienter i livets slutskede där brytpunktssamtal genomfördes uppdelat på åldersgrupp, år 2015.

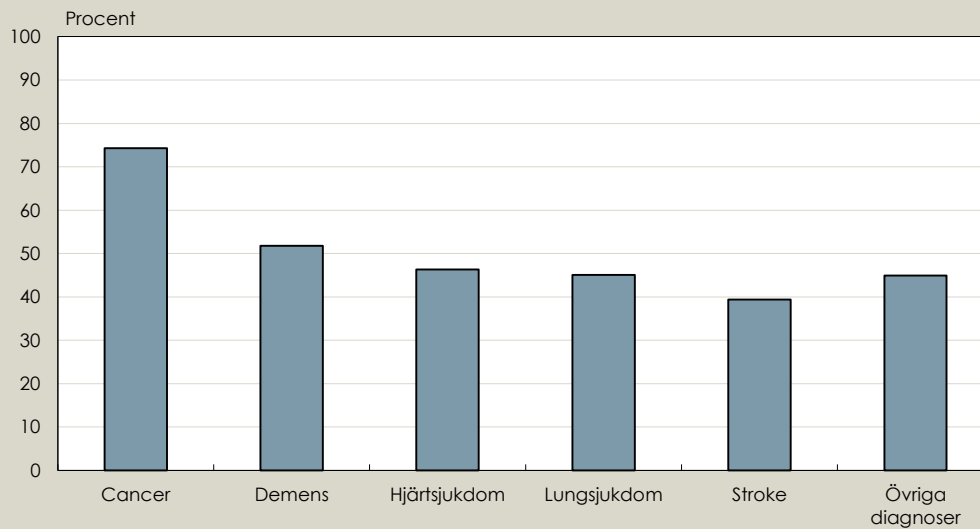
Källa: Svenska palliativregistret.

Brytpunktssamtal uppdelat på diagnosgrupp

Diagram F5 Brytpunktssamtal

Andel patienter i livets slutskede där brytpunktssamtal genomfördes, uppdelat på diagnosgrupp, år 2015.

Källa: Svenska palliativregistret.

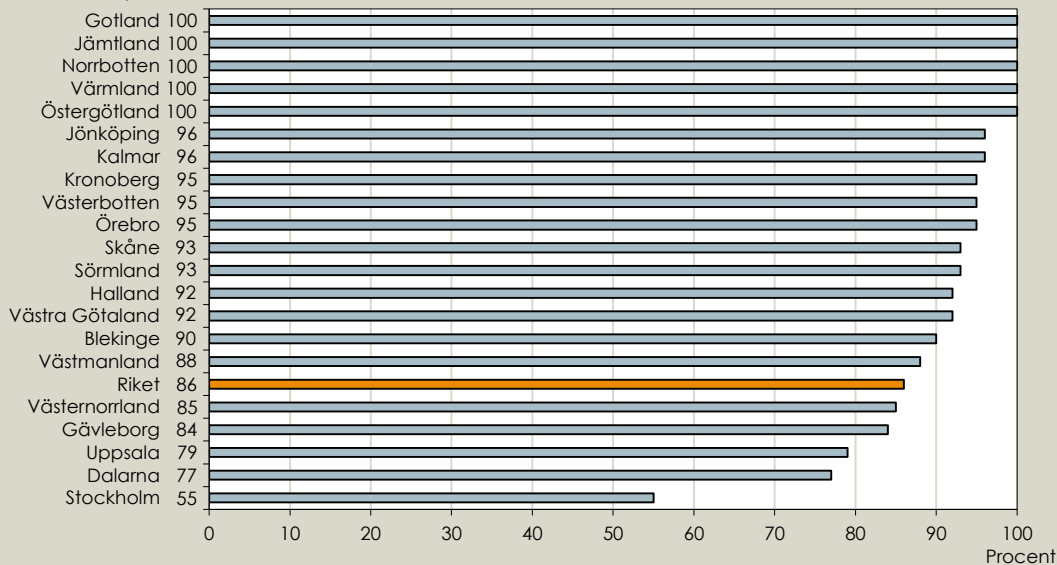
Samverkan och samordning

Rutiner för samverkan – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som har rutiner	Rutiner för samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården	Rutiner för samverkan med den slutna vården	Rutiner för samverkan med den specialiserade palliativa vården
Primärvårdsmottagningar	86	64	68

Diagram 6.1 Rutiner för samverkan – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som har rutiner för hur samverkan ska ske med den kommunala hälso- och sjukvården för personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

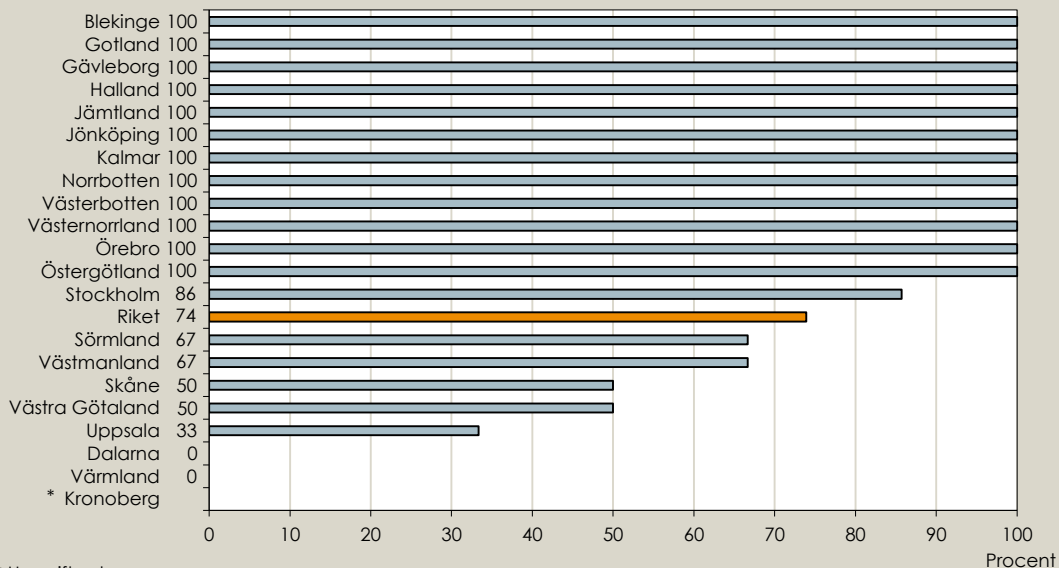
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Rutiner för samverkan – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter som har rutiner	Rutiner för samverkan med primärvården	Rutiner för samverkan med den slutna vården	Rutiner för samverkan med den kommunala hälso- och sjukvården
Specialiserad palliativ vård	74	93	94

Diagram 6.4 Rutiner för samverkan – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter som har rutiner för hur samverkan ska ske med primärvården för personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

* Uppgift saknas.

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Rutiner för samverkan – sjukhuskliniker

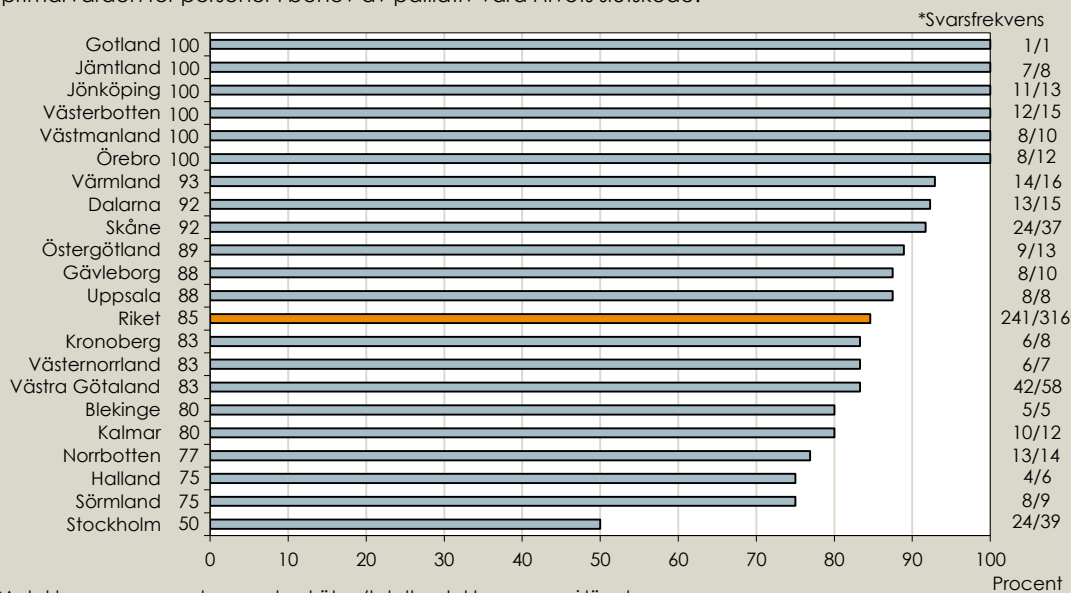
Andel av sjukhuskliniker eller motvarande som har rutiner	Rutiner för samverkan med kommuner	Rutiner för samverkan med specialiserad palliativ vård	Rutiner för samverkan med primärvård
Geriatrik	84	96	84
Kvinnosjukvård	77	92	76
Allmän internmedicin	67	80	61
Hematologi	87	88	68
Kardiologi	61	75	53
Lungmedicin	86	91	73
Njurmedicin	73	78	65
Kirurgi	70	91	78
Onkologi	75	94	68

Rutiner för samverkan – kommun

Andel kommuner som har rutiner uppdelat på vårdform	Rutiner för samverkan med primärvården	Rutiner för samverkan med specialiserad palliativ vård	Rutiner för samverkan med den slutna vården
Särskilt boende	85	71	66
Korttidsboende	83	76	64
Insatser i ordinärt boende	84	82	69

Diagram 6.5 Rutiner för samverkan – kommun

Andel kommuner och stadsdelar som har rutiner inom särskilt boende för hur samverkan ska ske med primärvården för personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

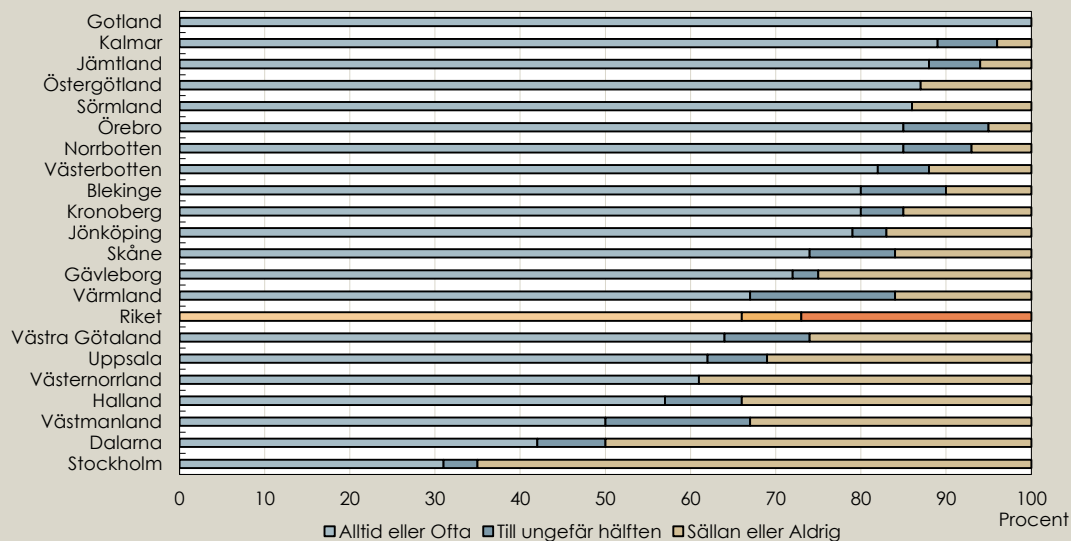
*Antal kommuner som besvarat enkäten/totalt antal kommuner i länet.

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Vårdplanering – primärvård

Diagram 6.8 Vårdplanering – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar där vårdplanering skett med den kommunala hälso- och sjukvården för patienter i behov av palliativ vård i livets slutskede, år 2015.

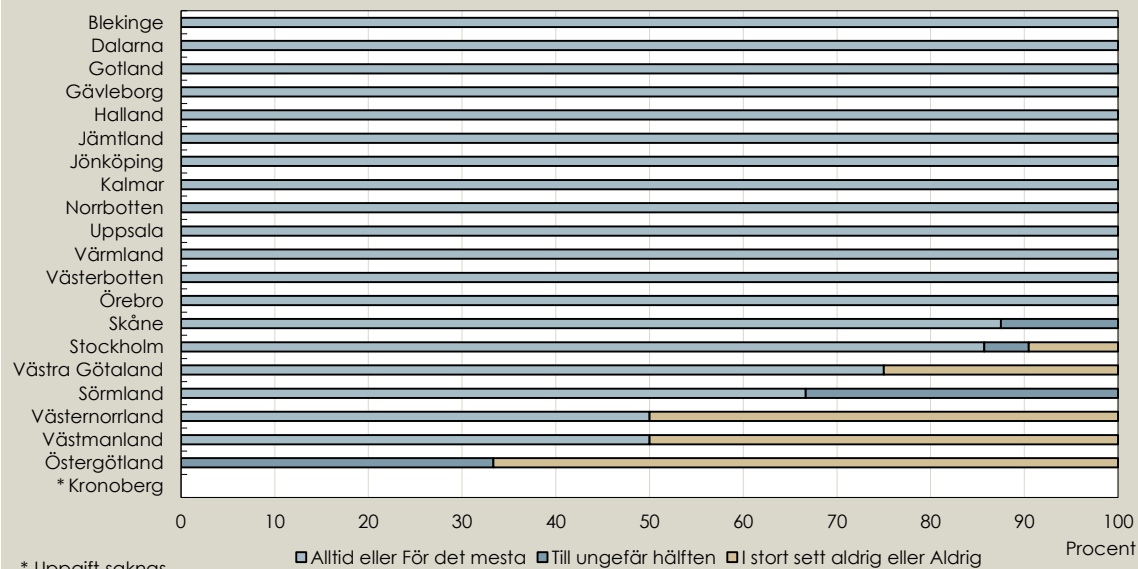

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Vårdplanering – specialiserad palliativ vård

Diagram 6.10 Vårdplanering – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter där vårdplanering skett med den kommunala hälso- och sjukvården vid utskrivning av patienter i behov av palliativ vård i livets slutskede, år 2015.

* Uppgift saknas.

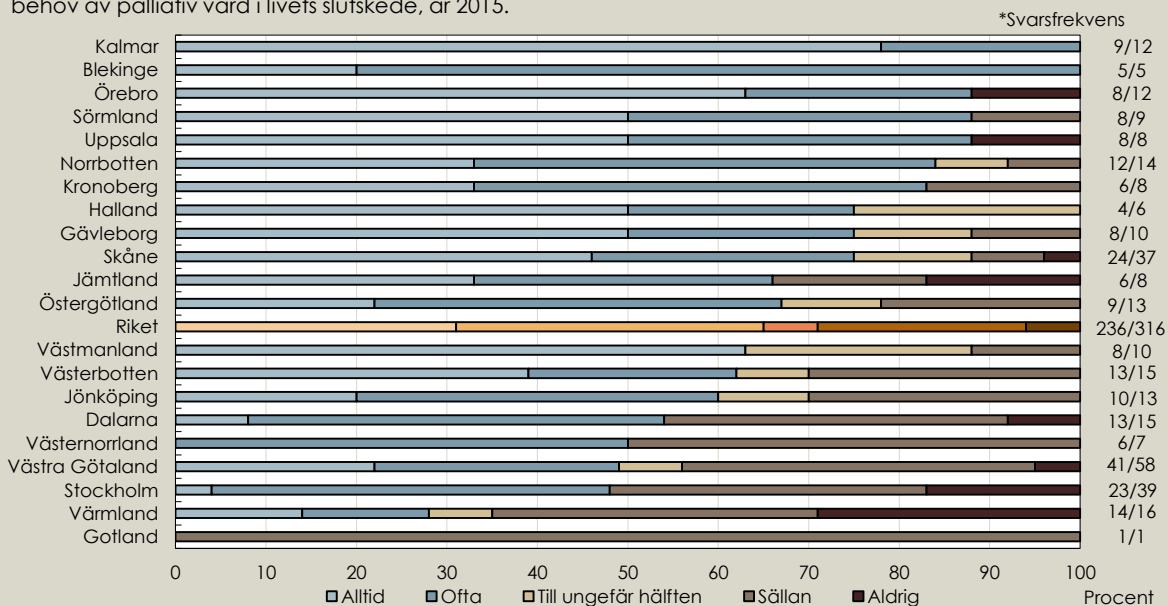
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Vårdplanering – kommun

Diagram 6.12 Vårdplanering – kommun

Andel kommuner och stadsdelar där vårdplanering skett med primärvården vid utskrivning av patienter i behov av palliativ vård i livets slutskede, år 2015.

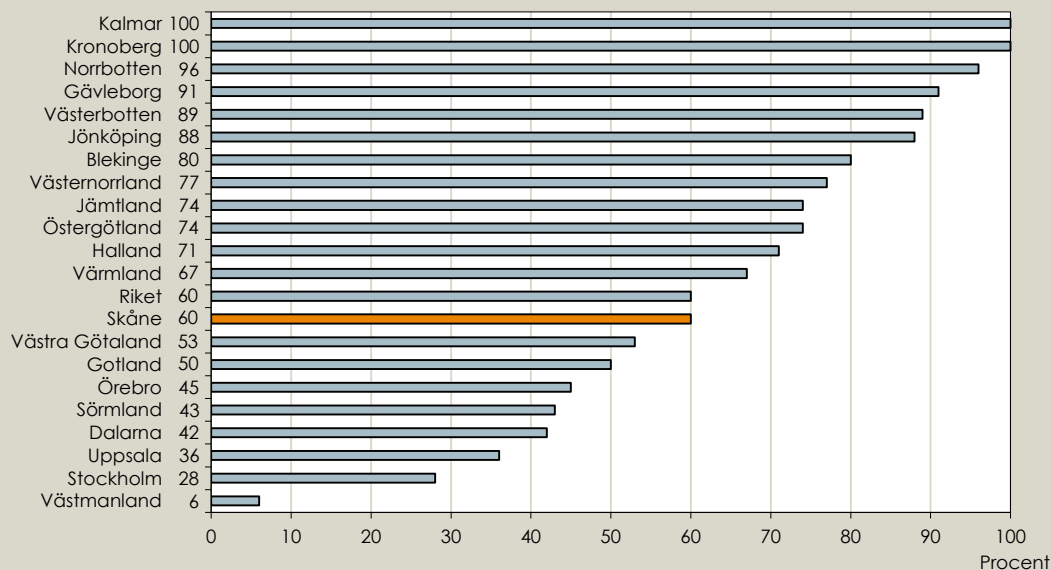

* Antal kommuner som besvarat enkäten/totalt antal kommuner i länet.
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Palliativa rådgivningsteam – primärvård

Diagram 6.13 Palliativa rådgivningsteam – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som har tillgång till palliativa rådgivningsteam.

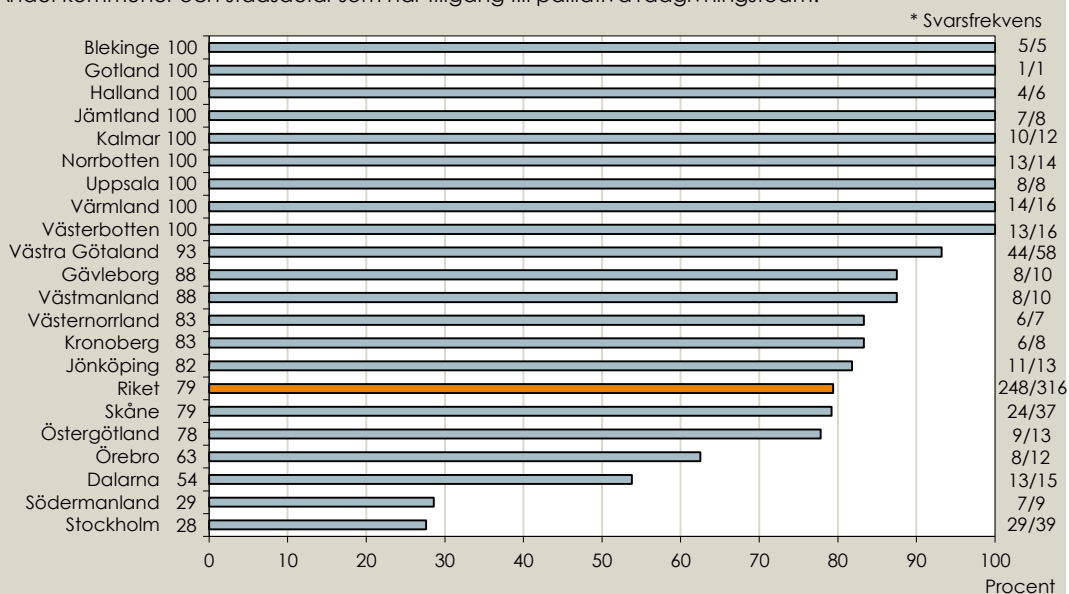

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Palliativa rådgivningsteam – kommun

Diagram 6.14 Palliativa rådgivningsteam – kommun

Andel kommuner och stadsdelar som har tillgång till palliativa rådgivningsteam.

* Antal kommuner som besvarat enkäten/totalt antal kommuner i länet.

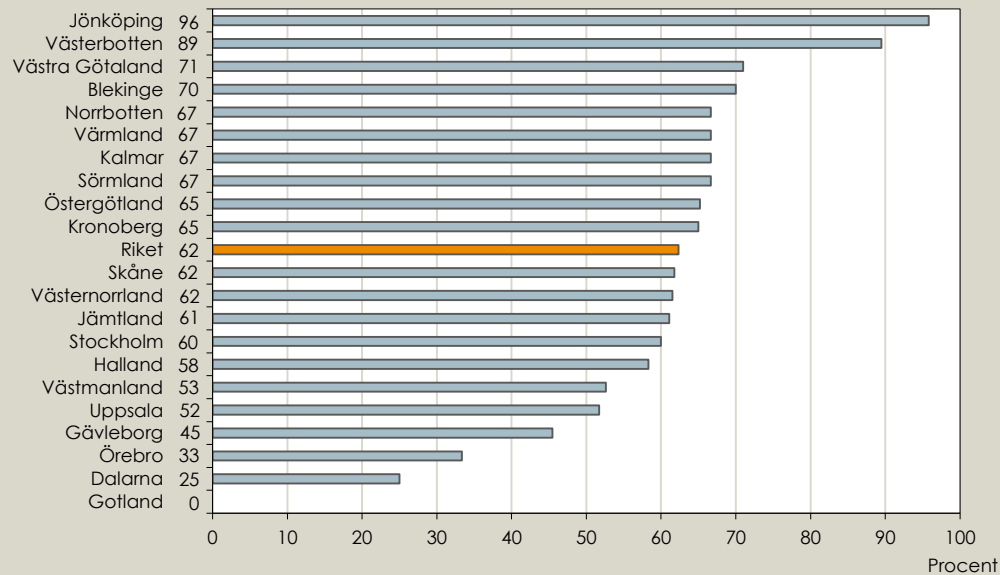
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Stöd till närstående

Stöd till närstående – primärvård

Diagram 8.1 Stöd till närstående – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som erbjuder stöd till närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

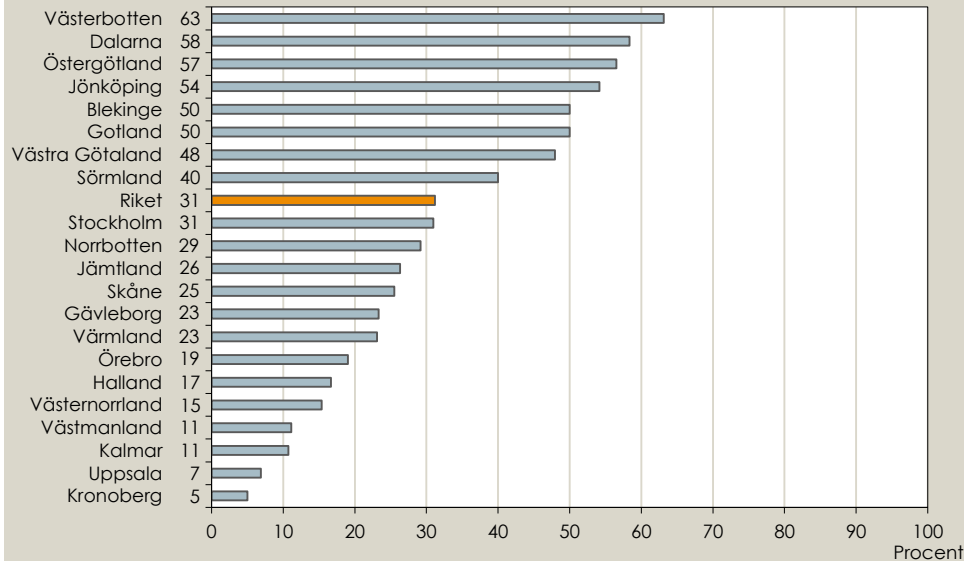

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Rutiner närstående – primärvård

Diagram 8.2 Rutiner närstående – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som har rutiner för att uppmärksamma barn och ungdomar som närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

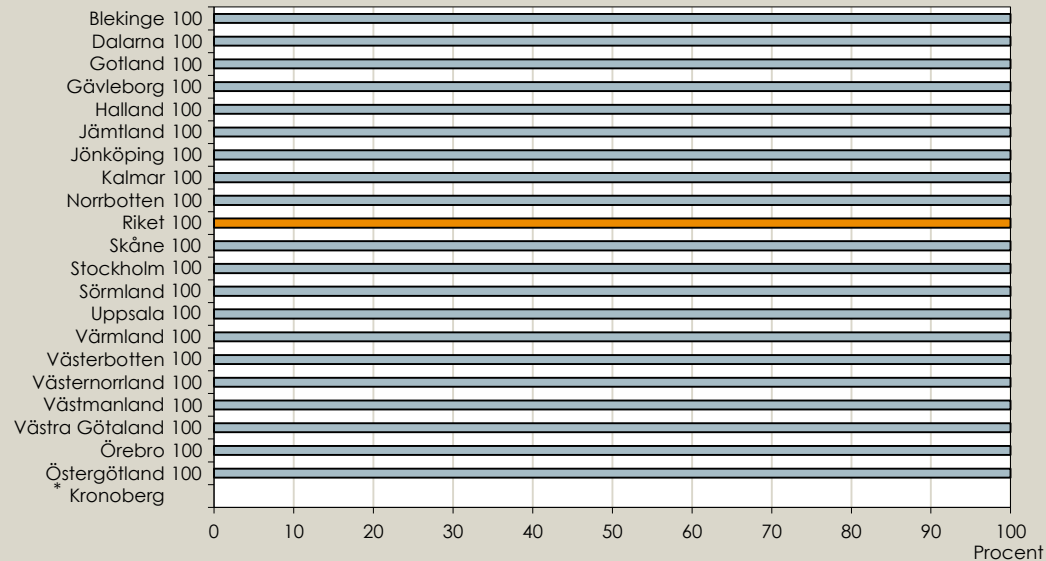

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Stöd till närstående – specialiserad palliativ vård

Diagram 8.3 Stöd till närstående – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter som erbjuder stöd till närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

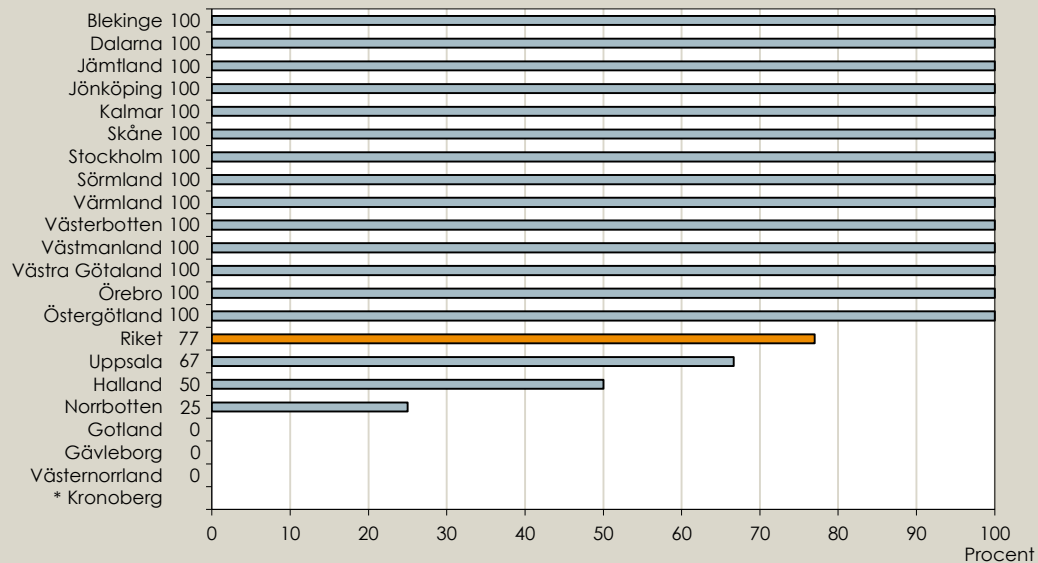
* Uppgift saknas.

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Rutiner närstående – specialiserad palliativ vård

Diagram 8.4 Rutiner närstående – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter som har rutiner för att uppmärksamma barn och ungdomar som närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

* Uppgift saknas.

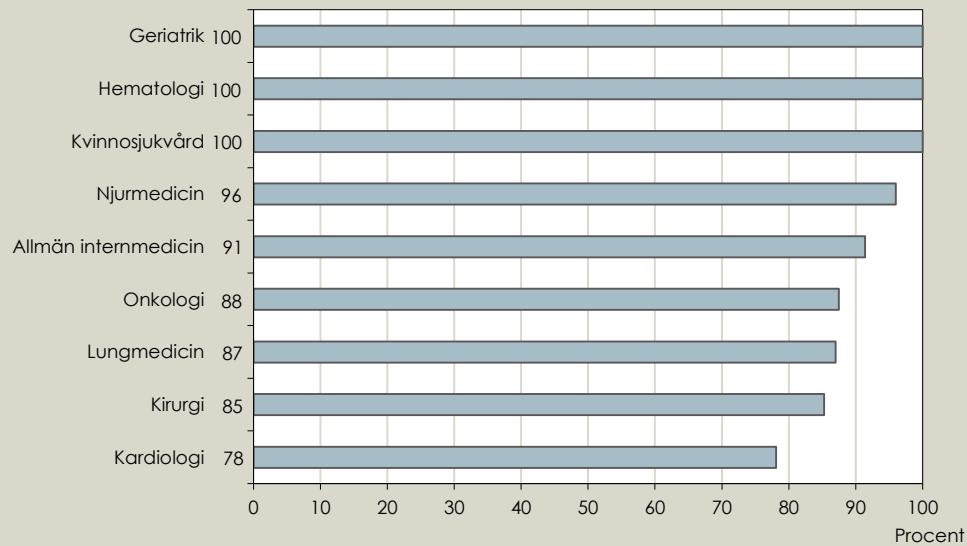
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Stöd till närstående – sjukhuskliniker

Diagram 8.5 Stöd till närstående – sjukhuskliniker

Andel sjukhuskliniker eller motsvarande som erbjuder stöd till närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

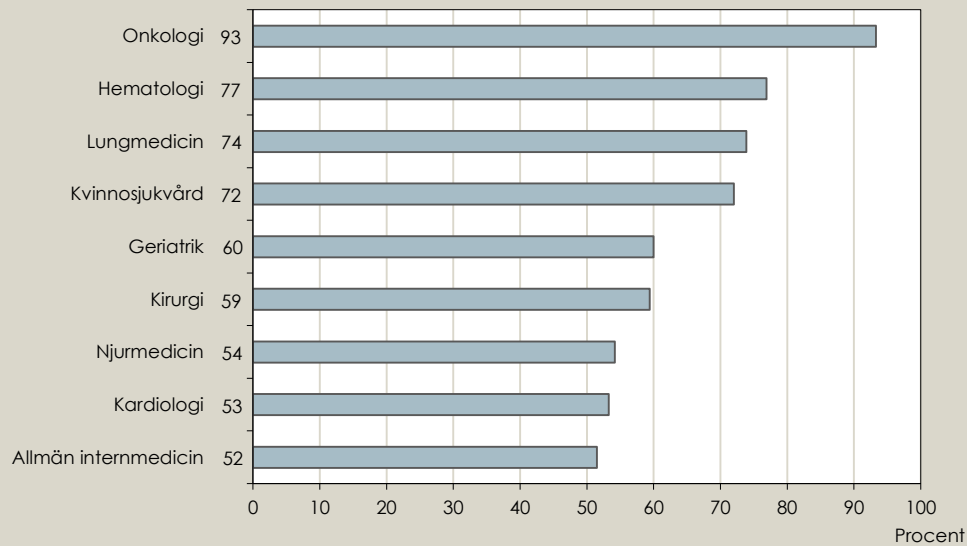

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Rutiner närstående – sjukhuskliniker

Diagram 8.6 Rutiner närstående – sjukhuskliniker

Andel sjukhuskliniker eller motsvarande som har rutiner för att uppmärksamma barn och ungdomar som närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

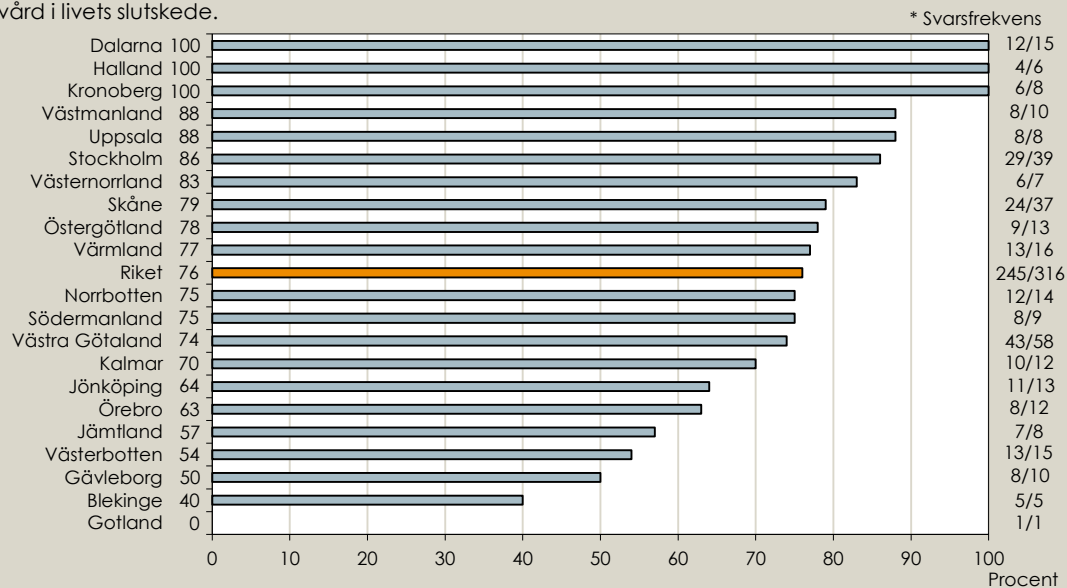

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Stöd till närstående – kommun

Diagram 8.7 Stöd till närstående – kommun

Andel kommuner och stadsdelar som erbjuder stöd till närstående till personer i behov av palliativ vård i livets slutskede.

* Antal kommuner som besvarat enkäten/totalt antal kommuner i länet.

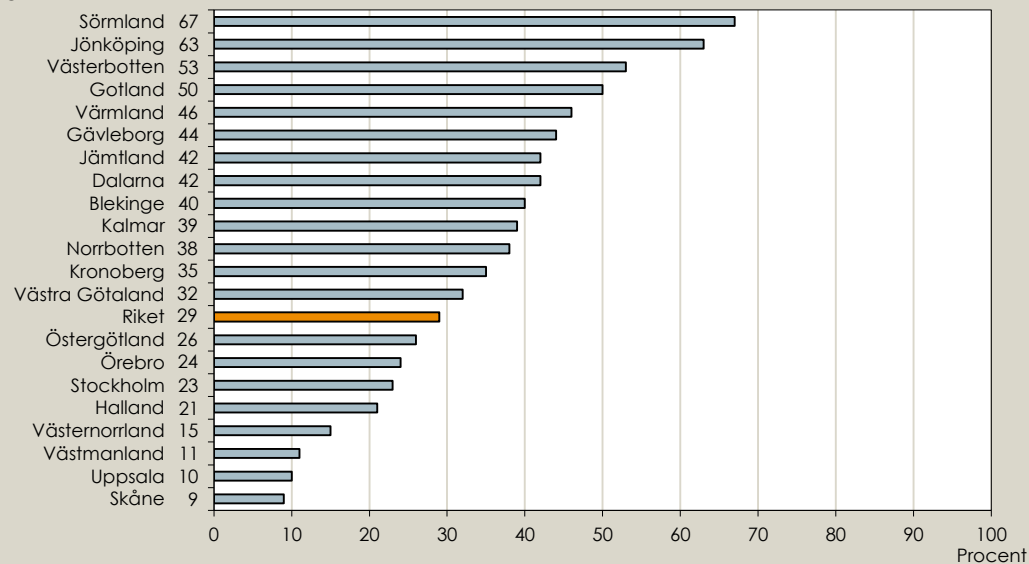
Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Efterlevandesamtal

Efterlevandesamtal – primärvård

Diagram 9.1 Efterlevandesamtal – primärvård

Andel primärvårdsmottagningar som har rutiner angående hur efterlevandesamtal ska genomföras.

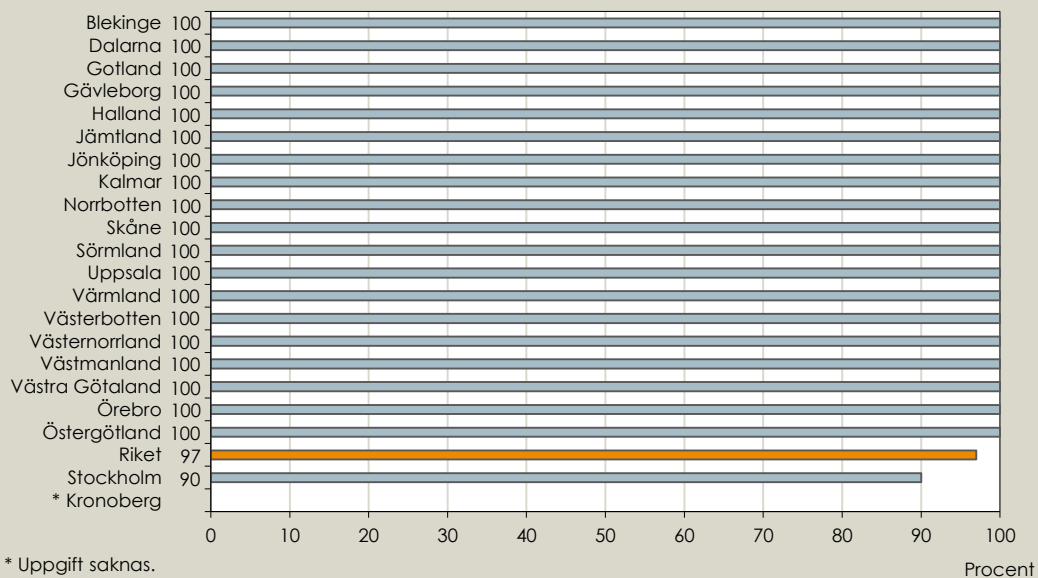

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Efterlevandesamtal – specialiserad palliativ vård

Diagram 9.3 Efterlevandesamtal – specialiserad palliativ vård

Andel specialiserade palliativa verksamheter som har rutiner angående hur efterlevandesamtal ska genomföras.

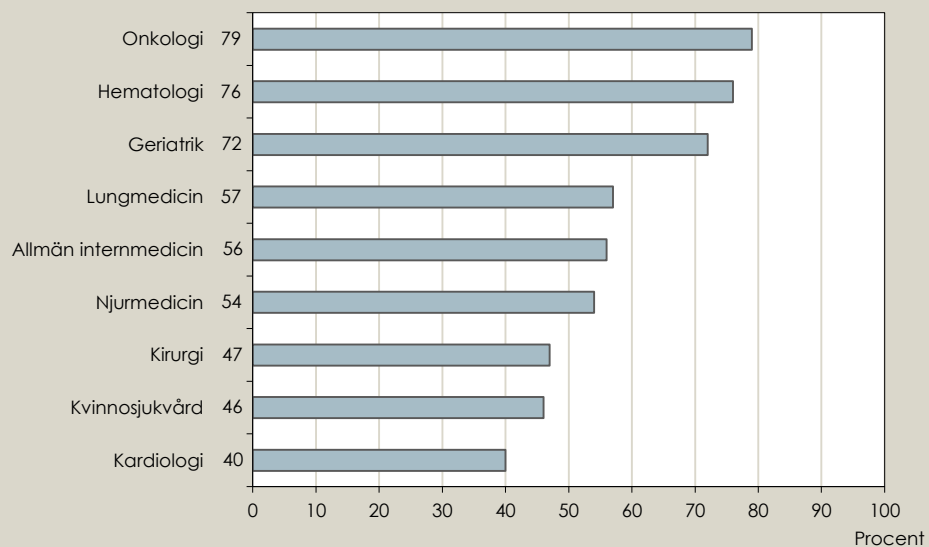
* Uppgift saknas.

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Efterlevandesamtal – sjukhuskliniker

Diagram 9.5 Efterlevandesamtal – sjukhuskliniker

Andel sjukhuskliniker eller motsvarande som har rutiner angående hur efterlevandesamtal ska genomföras.

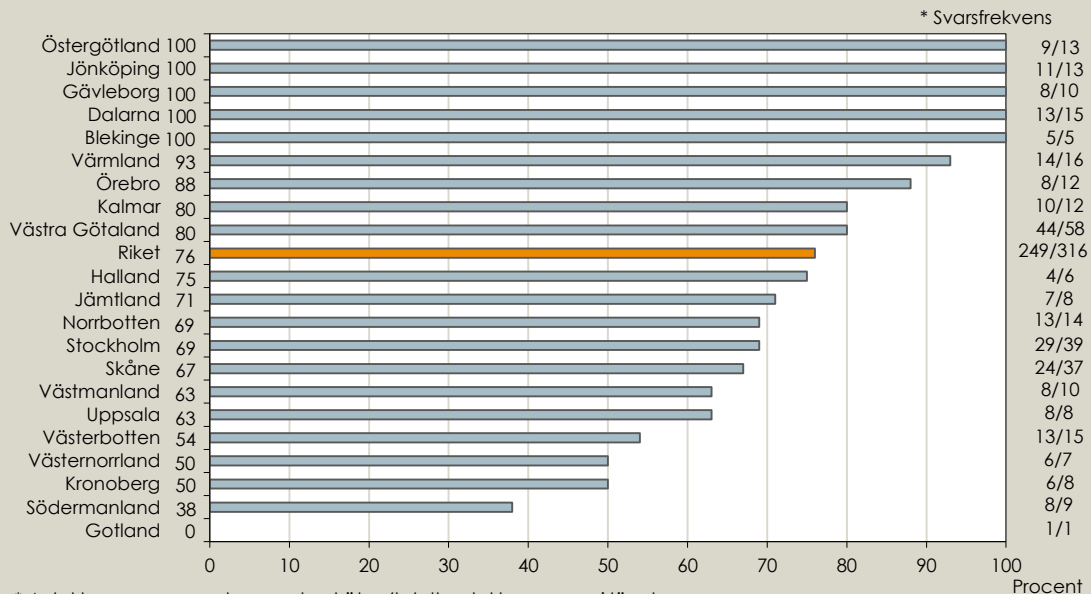

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

Efterlevandesamtal – kommun

Diagram 9.7 Efterlevandesamtal – kommun

Andel kommuner och stadsdelar som har rutiner angående hur efterlevandesamtal ska genomföras.

* Antal kommuner som besvarat enkäten/totalt antal kommuner i länet.

Källa: Socialstyrelsens enkät, februari 2016.

**På Socialstyrelsens webbsida kan du
läsa mer samt beställa och ladda ner
samtliga dokument som hör till
utvärderingen:**

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-12-3>

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**